

VILÁGOSSSÁG

KOLOZSVAR,
 1948 szeptember 17, péntek

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

V. ÉVFOLYAM
 215. szám

A szárazföld nagyrésze felett uralkodó magaslégnyomás miatt az óceáni esőfrontok egyelőre csak a nyugati partvidéken éreztetik hatásukat. Olaszországban egy sekély depresszió okoz esőket. Kolozsváron tegnap délután 24, este 10 órakor 12 fok volt. Várható időjárás péntek délig: A nyárutói szép idő még tart, a nyugati határon kisebb felhőfelvonulás, eső nélkül. Hűvös éjszaka után nappal 21—23 fok körül.

A miniszterelnökség nagyfontosságú közleménye

BUKAREST — A miniszterelnökség közli: Tegnap, szeptember 15-én délután 12 óra 30 perckor, Groza Péter dr. miniszterelnök einöklöte alatt összeült a minisztertanács.

Napirendén volt a dolgozók helyzetének megjavítása érdekében történő árleszállítások.

A minisztertanács megállapította azt, hogy a gazdasági minisztériumok a kijelölt időpontban elkészítették a gazdasági élet minden ágában történő árleszállítások előmunkálatait.

A minisztertanács ugyanakkor megállapítja azt, hogy a munkásosztály és valamennyi fizetéses alkalmazott fokozott erőfeszítései az ipari, szállítási és pénzügyi vállalatok államosítása folytán az eladási ár, az előállítás költsége csökkenéséhez, a felhasznált anyaggal való takarékoskodáshoz és ezzel a munka termelékenysége növelésével a termelés jelentős emeléséhez vezettek, amely megengedte az adók és illetékek jelentős csökkentését.

Ílyképpen megteremtették egy újabb árleszállítás feltételeit, amely a dolgozók életszínvonalának emeléséhez vezet.

gozók életszínvonalának emeléséhez vezet.

Feltárva a dolgozók erőfeszítései által az ültető termelési területen elért helyzetet, a gazdasági miniszterek jelentős árleszállítási javaslatokat terjesztettek elő. A minisztertanács az ügy megvitatása után jóváhagyta a gazdasági minisztériumok által javasolt árleszállításokat és megbizta a Tervgazdálkodási Tanácsot és a kereskedelemügyi minisztériumot azzal, hogy hajtsa végre határozatát.

Az új leszállított árak 1948 október 1-én lépnek életbe, amely időpontig az árukészletet a jelenleg érvényben lévő árak mellett adhatják el tulajdonosaik.

A minisztertanács egyidejűleg megbizta a kereskedelemügyi minisztériumot, hogy az új árak életbelépésétől kezdődőleg intézkedjék a dolgozók jobb áruellátásáról.

Egyéb ügyek megtárgyalása után a minisztertanács délután 2 óra 40 perckor véget ért.

Visinszkij ismét lerántotta a leplet az imperialisták mesterkedéseiről

Az USA, Anglia és Franciaország meg akarják kaparintani a volt olasz gyarmatbirodalmat A Szovjetunió kitarthat eredeti javaslatára mellett

PARIS. (Rador.) — A négy nagyhatalomnak a volt olasz gyarmatok sorsával kapcsolatos értekezlet kedd reggeli ülésének megnyitása után Nagybritannia kiküldött hangzóitatta, hogy amennyiben a négy nagyhatalom 1948 szeptember 15-ig nem jut megegyezésre a volt olasz gyarmatok sorsát illetően, úgy kell tekinteni, hogy a kérdés az Egyesült Nemzetek Szervezetének illetékességébe ment át.

Visinszkij, a Szovjetunió külügyminisztere kimutatta, hogy erre a kérdésre a választ pontosan meg kell adni. A négy nagyhatalom közötti megegyezés hiányában az Egyesült Nemzetek Szervezete feladata lesz a kérdés eldöntése.

A volt olasz gyarmatok kérdésének vitájára áttérve, Visinszkij kijelentette, hogy a volt olasz gyarmatok kérdésében a Külügyminiszterek Tanácsának kell döntenie, a következő nyilatkozatot tette:

A szovjet javaslat

A Szovjetunió magatartása a javaslatot, amennyiben valaki a volt olasz gyarmatok kérdését illetően megkérdezi. Igaz, hogy a következő ülésen nem valósult meg ez a megegyezés, mégis fennáll az a tény, hogy a volt olasz gyarmatok sorsáról folyó nagyhatalmi tárgyalások egy bizonyos szakaszában az Egyesült Államok és Franciaország lehetségesnek és szükségesnek ítélték annak a javaslatnak a támogatását, hogy a volt olasz gyarmatokat helyezzék Olaszország gyámsága alá.

Kimutatva, hogy közben életbe lépett az olasz békeszerződés és bár az olasz kormány kivonja magát azoknak a kötelezettségeknek a teljesítése alól, melyeket a békeszerződés ró rá a Szovjetunióra, Visinszkij lezárta az értekezletet a szovjet kormány most is azt javasolja, helyezzék a volt olasz gyarmatokat Olaszország gyámsága alá. Visinszkij kijelentette, hogy a szovjet kormány most is azt javasolja, helyezzék a volt olasz gyarmatokat Olaszország gyámsága alá. Visinszkij kijelentette, hogy a szovjet kormány most is azt javasolja, helyezzék a volt olasz gyarmatokat Olaszország gyámsága alá.

Fejlődési lehetőség a gyarmatoknak

A Szovjetunió javaslatára — jelentette ki Visinszkij — mindenképpen meg kell adni a négy nagyhatalomnak a volt olasz gyarmatokkal kapcsolatos

a teljes függetlenséghez. Easonlóképpen megegyezik az Egyesült Nemzetek Alapokmányában a gyámság alatt álló területekre vonatkozó elveknek.

Ez a Szovjetunió kormányának jelenlegi álláspontja — mondotta Visinszkij. — Ami az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányának álláspontját illeti, ezzel a kérdéssel kapcsolatosan, ez első sorban a kivánsággal jellemezhető, hogy külön megegyezést hozzanak létre, felosztva maguk között a volt olasz gyarmatokat. Ebben a vágyban nincsen semmi közös a fent kifejtett célokkal és a négy nagyhatalomnak fentemlített nyilatkozatában lefektetett állandó alapelvivel. Így például az Egyesült Államok és Anglia kiküldöttjei azt javasolják, hogy Cirenaiát helyezzék Anglia gondnoksága alá. Az, amit arról tudunk, hogyan igazgatta Nagybritannia a volt olasz gyarmatokat, igen erős érvet szolgáltat egy ilyen határozat ellen. A Szovjetunió úgy ítéli, hogy a Cirenaiica sorsára vonatkozó javaslat nem felel meg sem a béke, sem a biztonság érdekeinek. Tény az is, hogy nyomban a háború befejezése után az Egyesült Államok és Nagybritannia kormányai megegyeztek abban, hogy helyreállítják és kibővítik a háború folyamán Líbiában épített amerikai repülőtereket. Egy ideiglenesen angol közigazgatás alatt lévő volt olasz gyarmaton létesítendő amerikai repülőterezszoportokra vonatkozóan az angol-amerikai megegyezés ellentétben van az olasz békeszerződéssel és az ezekre a gyarmatokra vonatkozó fentemlített nagyhatalmi nyilatkozattal. Hasonlóképpen a francia kormány is igyekezik alkalmas találni gyarmati területeinek növelésére az olasz gyarmatok

A fent elmondottakból nyilvánvalóan kiderül — mondotta Visinszkij szovjet külügyminiszterhelyettes —, hogy az Egyesült Államoknak, Nagybritanniának és Franciaországnak azzal a kísérletével állunk szembe, hogy megegyezésre jussanak egymás között a volt olasz gyarmatok felosztásáról. Az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kormányának ilyen javaslatára alapján nem juthatunk méltányos döntésre a volt olasz gyarmatok sorsát illetően.

Visinszkij beszéde, melyben azt javasolta, hogy az összes volt észak-afrikai olasz gyarmatokat helyezzék olasz gyámság alá, egyúttal leleplezte a hárcu nyugati nagyhatalom szándékát a gyarmatok egymásközötti felosztására, látható zűrzavart keltett az Egyesült Államok, Nagybritannia és Franciaország kiküldöttjei között. Douglas és MacNeill, balkezesen igyekeztek igazolni magatartásukat, azt bizonyítva, hogy Cirenaiica lakossága maga kívánna Nagybritannia gyámságát.

Conve de Murville francia kiküldött azt javasolta, hogy csak az Olasz Szomáli-földet helyezzék Olasz

ország gyámsága és az ENSZ ellenőrzése alá. Ilyen módon a francia kiküldött háttal fordított a francia kormány által 1946-ban elfogadott álláspontnak, amikor ugyanis a francia kormány azt javasolta, hogy az összes afrikai olasz gyarmatokat helyezzék Olaszország gyámsága alá. Couve de Murville javaslatát támogatta Douglas és MacNeill is.

Visinszkij megkérdezte az angol kiküldöttet, vajjon visszavonta-e fenntartását, melyet az angol küldöttség fejezett ki a külügyminiszterhelyettesek értekezletén, hogy Nagybritannia csak abban az esetben egyezik bele Olasz Szomáli-földnek Olaszország gyámsága alá helyezésébe, ha Eritreát Etiópia igazgatása alá helyezik. Visinszkij megismételte, hogy a volt olasz gyarmatok sorsára vonatkozó határozatot egységesen kell meghozni, függetlenül attól, hogy az egyes kérdéseket külön is tárgyalják. MacNeill nem tudott válaszolni Visinszkij kérdésére. Erre Douglas sietett a segítségére, kijelentve, hogy a szovjet küldöttség visszautasítja Szomáli-földnek Olaszország gyámsága és az ENSZ ellenőrzése alá helyezését.

Az angol kiküldött nem tud válaszolni Visinszkijnek

Visszautasítva az amerikai kiküldött alaptalan állítását, Visinszkij kijelentette:

Ha megvitatjuk a volt olasz gyarmatok sorsát, meg kell vizsgálnunk az ENSZ ellenőrzésének kérdését is a volt olasz gyarmatok fölött. A szovjet javaslat szerint az összes olasz gyarmatokat, tehát Szomáli-földet is, Olaszország gyámsága alá kell helyezni. Mindmستانíg nem hoztuk határozatot Szomáli-földet illetően. Még csak abban va-

gyunk egy ilyen határozat felé. De hogy ilyen határozatot hozhassunk, tisztázniuk kell a gyámság időtartamára, esetleges visszavonására, vagy a Szomáli-földön Nagybritannia által javasolt fenntartásokra és hasonló más javaslatokra vonatkozó igen fontos kérdéseket. Váram MacNeill ut választ.

MacNeill azonban ezúttal sem válaszolt. Ezzel ért véget a kedd reggeli ülés.

KINEVEZTÉK

a magyar tanítási nyelvű iskolák igazgatóit

BUKAREST. — A közoktatásiügyi minisztérium legutóbb kiadott közleménye értelmében az új tanévben működő középfokú iskolák száma 96. Ez a szám nem végsőleges, mert leucótság van még arra, hogy egyes szakminisztériumok újabb magyar nyelvű műszaki iskolákat létesítsenek.

A minisztérium kedden délben kiadott közleménye értelmében a középfokú iskolákban a felvételi vizsgák neri szeptember 16-án kezdődnek, amint azt előbb tervezték, hanem szeptember 20-án.

A közoktatásiügyi minisztérium ismétellen közli, hogy a műszaki középfokú iskolák első évfolyamára jelentkezhetnek mindazok, akik elvégezték az egységes gimnáziumok harmadik osztályát, vagy négy gimnáziumot. Második évrre azok a tanulók iratkozhatnak be, akik a volt elméleti gimnáziumok V. osztályát végezték.

A közoktatásiügyi minisztérium hatáskörébe tartozó középfokú magyar tanítási nyelvű iskolák élére kinevezték az új igazgatókat. Az ujjonnan kinevezett igazgatók a következők:

Liceumok: nagyenyedi vegyes liceum: Jarosievicki Zoltán; aradi vegyes liceum: Berthe Ferdinánd dr.; brassói vegyes liceum: Veress Béla; kolozsvári 1. számú fiuliceum: Izázyi Endre; kolozsvári 2. számú fiuliceum: Bodor András dr.; kolozsvári leányliceum: Benedekné Szabó Klára; székelykeresztúri vegyes liceum:

Borbély István, dési vegyes liceum: dr. Boorné Léber Margit; gyergyószentmiklósi vegyes liceum: Szabó Emma; csikszerepai vegyes liceum: Karácsonyi Zakariás; székelyudvarhelyi vegyes liceum: Horváth József; nagyváradfi fiuliceum: Mottl Róman Pál; nagyváradfi leányliceum: dr. Vargáné Mottl Mária; nagyváradfi klasszikus vegyes liceum: Káli Albert; szatmári fiuliceum: Nagy János; szatmári leányliceum: Bodorné Horváth Berta; sepsiszentgyörgyi leányliceum: Zakariásné Málnási Erzsébet; marosvásárhelyi fiuliceum: Tóth Sándor; marosvásárhelyi leányliceum: Gocsmanné Nagy Pálma; temesvári vegyes liceum: Tomsa János; zilahi vegyesliceum: Szász Árpád; sepsiszentgyörgyi fiuliceum: Rác Gábor.

Pedagógiai középiskolák igazgatói: nagyenyedi fiu pedagógiai középiskola: Molnár Árpád; aradi leány pedagógiai középiskola: Pintér Olga; kolozsvári fiu pedagógiai középiskola: Koródi József; székelykeresztúri fiu pedagógiai középiskola: Kiss Zsigmond; székelyudvarhelyi leány pedagógiai középiskola: György Márta; nagyváradfi leány pedagógiai iskola: Firczné Beczkai Irma, szatmári fiu pedagógiai középiskola: Jeszenszkiné Visai Ibolya; csiksomlyói fiu pedagógiai középiskola: Ferencz József; marosvásárhelyi leány pedagógiai középiskola: dr. Véghné Jánski Mária;

közdivásárhelyi leány pedagógiai középiskola: Nagy Irén.

Szakmai középfokú iskolák: kolozsvári leány: Major János; kolozsvári leány: Major Zsuzsa; székelyudvarhelyi fiu: Venczel László; nagyváradfi leány: Sonnewirth Klára; szatmári fiu: Kocsmár Gyula; szatmári leány: Duka Irén; csiksomlyói leány: Lakatos Anna; marosvásárhelyi leány: Filep Anna; zilahi leány: Schultzné Blagoh Sára.

Gazdasági és pénzügyi szakiskolák: brassói vegyes: Széchi Sándor; kolozsvári fiu: Kovács Jenő; kolozsvári 1. számú leány: dr. Erdőné Dárkó Klára; kolozsvári 2. számú leány: dr. Tóthné Bálint Margit; szamosújvári vegyes: Gabányi János; székelyudvarhelyi vegyes: Kilyén Ferenc; nagyváradfi fiu: Horváth Lajos; nagyváradfi leány: Helbertné Dési Márta; szatmári fiu: Kovács Kálmán; szatmári leány: Némethi Mária; marosvásárhelyi fiu: Balogh Ödön dr.; marosvásárhelyi leány: Kozma Livia; közdivásárhelyi erdészeti szakiskola: Szócs Mihály; nagybányai bányamesteri szakiskola: Vasicsék Alfonz; lupényi bányamesteri szakiskola: Végh Miklós; marosvásárhelyi egészségügyi szakiskola: Veress Ferenc dr.; marosvásárhelyi védőnői szakiskola: Horváth Éva dr.; nagyváradfi ápolónői szakiskola: Sólyom Sára dr.

A MNSz központi végrehajtóbizottságának ülése

BUKAREST. — Szeptember 17—18-án ül össze a MNSz központi végrehajtóbizottsága Bukarestben. A politikai és szervezeti jelentések megvitatása után a végrehajtóbizottság részletesen megbeszéli a MNSz szervezeti választások végrehajtását, majd Bányai László az interparlamentáris Unió római gyűléséről, Ozkó Nándor a varsói szövetségi értekezletről és Gaál Gábor dr. a wroclávi értelmiségi értekezletről számol be.

A kolozsvári bőrripari szakiskola tájékoztatója

KOLOZSVÁR. — A „Herbák János” (vált Dermata) üzem mellett működő bőrripari szakiskolában (vált inasiskola) az új tanévben meginduló első évrre a beiratkozások megkezdődtek.

Valamennyi jelentkező szeptember 21-én reggel 8 órakor a gyár igazgatósági épületében számtantból román nyelvből és magyar nyelvből köteles felvételi vizsgát tenni. A felvételi vizsgát sikerrel letett jelentkezők közül elsősorban a szegény falusi és városi dolgozók és munkások gyermekeit veszik fel. Az iskolába való felvételhez megkövetelt legkisebb iskolai végzettség a 4 elemi osztály elvégzése és 14—16 év közötti életkor. Azok a jelentkezők, akik elvégezték a közép-

iskola III. vagy IV. osztályát, a bőrripari középiskolába iratkozhatnak be.

Beiratkozás az igazgatósági épület 4. számú szobájában (Korvin tér 5 szám alatt), legkésőbb szeptember 20-ig bezárólag. Ezen határidőn túli jelentkezéseket nem vesznek figyelembe.

Az iskola igazgatósága az érdekeltek tudomására, hozzá, hogy az iskola magyar és románnyelvű tagozattal cipő- és timárszakokkal fog működni. Az iskola vegyes fiu és leány növendékekkel.

Az iskola növendékei kötelesek iternátusban lakni, amelybe október 1-től kezdődőleg lehet felvételért folyamodni. Az ellátás és ruházat teljesen ingyenes.

A budapesti Nemzeti Színház szombaton tartja első előadását Kolozsváron

KOLOZSVÁR. — A budapesti Nemzeti Színház együttese, bukaresti és marosvásárhelyi vendégjátéka után, szombaton érkezik Kolozsvárra, ahol még aznap este megtartja első előadását. Szombaton este Molière „Tartuffe”, vasárnap este Szjmonov: „Az orosz kérdés” és hétfőn este Déry Tibor: „Tükör” című színművét mutatja be. Az együttes előadásairól írva, a bukaresti sajtó hangsúlyozza ezek kollektív jellegét, amely a múltból ismert színtársulat teljes kiküszöbölésével, a szereplők valamennyiének az együttes és összehangzó játékából építi fel az egészet. Egyébként a művészegyüttes-

sel Kolozsvárra érkezik Déry Tibor, a „Tükör” kitűnő írója is. Az együttest Major Tamás, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója vezeti. Tagjai: Gobbi Hilda, Bánki Zsuzsa, Ilosvai Katalin, Ladomerszki Margit, Sallai Kornélia, Somogyi Erzsébet, Sulyok Mária, Balázs Samu, Báthly Lajos, Bihari József, Gazdag József, Körtöves Sándor, Maklári Zoltán, Rajczy Lajos, Rátkai Márton, Sándor Jenő, Somogyvári Pál, Topolcái Gyula, Tassy András, Timár József, Ungvári László. A művészegyüttes 23 tagú műszaki személyzet érkezik.

Egyre súlyosabbá válik a Queuille-kormány helyzete

PÁRIS. — Rador-távírat beszámoló arról, hogy a nemzetgyűlés kedden vitatta meg a kormány politikáját. A parlament mindössze 333 szavazattal 229 ellenében szavazott bizalmat a kormánynak. Parlamenti körökben rámutatnak, hogy ez a szavazatszám sem több, sem kevesebb, mint ami az előző kormányokat támogatta. Általános vélemény az, hogy a Queuille-kormány helyzete egyre kinosabbá válik a gazdasági állapotok súlyosbodásával.

A kormány most kapkodva keresi a módokat a bevételök fokozására. Ugyan új jövedelmi források szánják az árak és az adók emelését, aminek sulya természetesen a dolgozó rétegek millióit sújtja és teszi még az eddigieit is nehezebbé életüket. Művészek, a postai és vasúti díjzabást, számos élelmiszer- és ipari termék árát. A kormány így közvetett adókból mintegy 80 milliárd franknyi bevételeket remél. Tegnap beszédében mutatott rá Ducloux, a Francia Kommunista Párt titkára, hogy a vietnami nép szabadságharcja ellen folytatott irtóháború pontosan nyolc év óta a francia imperia-
listák tehát a francia dolgozó népből kisajtolják pénzből folytatják sok vihara zug. A hatalmas Raussa; székelyudvarhelyi fiu; Venczel László; nagyváradfi leány: Sonnewirth Klára; szatmári fiu: Kocsmár Gyula; szatmári leány: Duka Irén; csiksomlyói leány: Lakatos Anna; marosvásárhelyi leány: Filep Anna; zilahi leány: Schultzné Blagoh Sára.

egész Franciaországban mindenütt üzemek munkásai is. E népgyilkos politika ellen szülnék a bilancourti repülőgépek munkásai is.

Terrorhádjárat a Haladó Párt ellen

Az amerikai elnökválasztások időpontjának közeledtével egyre inkább megmutatkozik a reakció törekvése arra, hogy megakadályozza Wallace Haladó Pártjának hathatós részvételét az elnökválasztásokon. Az amerikai „machinista” a korrumpált, gengszterekkel dolgozó választási politikai gépezet, mely a milliárdosok számláivalan dollárjaival dolgozik, ha lehet megvesztegetéssel vagy törvényesavarrással, ha nem, csalással és terrorral igyekszik megakadályozni a Haladó jelöltek részvételét a választási küzdelemben, jól tudva azt, hogy a bête mellett a trösztök kizsákmányoló politikája ellen állást foglaló Wallace népgyűlésre egyre növekszik.

lan közül 17-ben iratkoztak fel a választási listákra. 15 más államban ugyancsak elegendő aláírást gyűjtöttek össze arra, hogy felvétsék a választási névjegyzékbe a Haladó Párt jelöltjeit.

A reakciós hádjárat Wallace kizárására a választásokról, természetesen tovább tart. Mint a „New York Post” jelenti, Illinois államban a Demokrata Párt csalással elérte a választási bizottságnál hogy Wallace pártját töröljék a választási jegyzékről. Ugyanez a lap jelenti Omahából, hogy terrorral és megfélemlítéssel sikerült megakadályozni a Wallace-lista letételét Nebraska államban.

Mind e csalások ellenére azonban a reakciós pártok helyzete nem rózsás. Így például a Demokrata Párt helyzetének állandó gyengülése nyilvánvaló.

LEGUJABB

1800 német tudóst importál Ausztrália

SIDNEY (Rador) — Ausztrália német tudósokat importál jóváértel fejében. Az ausztráliai jóvátételi bizottság vezetője, Cochrane kijelentette, hogy közelebről 1800 német tudóst várnak Ausztráliába. Számos német tudós máris „dolgozik” Ausztráliában.

Fasiszta szervezet meg akar gyilkoltatni egy japán kommunista vezetőt

TOKIO. (Rador.) — A Japán Kommunista Párt székházában nyilatkozatot adott a Kido Taudsja Birügynökségnek, a Japán Kommunista Párt politikai bizottságának tagja, Ritsü Itó ellen megkísérelt merénylet ügyében. A „Risee” reakciós szervezete elnök, Tsukakosi parancsot adott Ritsü Itó ellen megkísérelt merénylet ügyében. A „Risee” reakciós szervezete elnök, Tsukakosi parancsot adott Ritsü Itó ellen megkísérelt merénylet ügyében. A „Risee” reakciós szervezete elnök, Tsukakosi parancsot adott Ritsü Itó ellen megkísérelt merénylet ügyében.

Valami megváltozott...
A sorsjegyek 50 százaléka biztosan nyer.

ÁLLAMI SORSJÁTEK
LOTTERIA DI STATO

SLOVA-PUBLICITATE

Elsősorban

a munkás- és szegényparaszt szülők gyermekei számára biztosítja a tanulás lehetőségét az új tanügyi reform

Nyitólát dolgozókról

és a demokrácia ellen acsarkodó népellenes gyászvitézékről

A csikmezei demokrácia pártok és szervezetek figyelmébe!

CSIKSZENTIMRE. (Levelezőnk től) — A vadregényes Bűdös-tető fürdőtelepén nagyot változott az élet, amióta a munkában kifáradt becsületes dolgozók számára is lehetővé vált, hogy fáradalmait, katonái ezen a gyönyörű szép helyen pihenessék ki, hogy utána nagyobb lendülettel folytathassák népköztársaságunk újjáépítésének nagy munkáját.

Demokratikus kormányunk erre a fürdőtelepre is gondot fordított és az üdülésre alkalmas villákat, luxusnyaralókat kivette a luxusmányolók kezéből és a fürdőtelepet a község kezelésébe adta.

Az üdülő dolgozók között csak hamar megjelentek azokban a volt kizsákmányolók, a luxusvillák tulajdonosai is, akik fájt szívvél állapították meg, hogy a fürdő demokrácia igazgatósága első sorban a dolgozók számára biztosította a szobákat és így ők esetük a dagadt erszényű feketéző fürdővendégeik részéről biztosított busás haszontól. Semmiképpen sem tartották helyesnek, hogy a villák szobájában ezután munkában kifáradt munkások és földművesek üdüljenek és megpróbálták, hogy demokráciaellenes propagandát fejtsenek ki a fürdőhelyen.

A demokrácia elleni orvátadásban az élen járt Sándor Ignác csikszentimrei lakos, 30 hold szántó és 100 holdas vici erdőbirtoikos, de aki gyáva volt ahhoz, hogy maga intézze a támadást a demokrácia ellen, hanem erre a munkára Vaszi Sándor nevű analfabéta és megtévesztett szolgáját állította be. Sándor Ignácnak és családjának főleg az erdő államosítása ellen volt kifogása, mert az megszüntette a hozzá hasonlók garázdálkodását az erdőgazdálkodásban.

Sándor Ignác közismert szélső-jobboldali szociáldemokrata volt, aki nem először acsarkodik a demokrácia ellen és vad dühét alig tudja leplezni a demokratikus szervezetekkel szemben. Sándorék mindent gyűlölnék, ami a nép érdekében szolgálja — így többek között alkalmazottait is eltűntették, hogy a földmunkások szak-szervezetébe belépjenek.

A levélzett népellenes volt vilatlajdonosok csakhamar szoros szövetségre léptek a szintén jelenlévő fekete reakcióval, a papi rémhírtérjesztőkkel és azok tulajdonaival.

A plébános ur gazdasszonya

Igy többek között igen élénken tevékenykedett ilyen irányban a csikcsatószegei Gál Mariska is, aki mint a szentéletű plébános gazdasszonya pihente ki a fürdőn fáradalmait és állandóan azzal fogadta az új vendégeket, hogy „vigyázzanak szavaikra, mert a fürdőn kommunisták is vannak”.

A plébános ur gazdasszonya ahelyett, hogy kőszvénye gyógyítgatta volna, inkább a papok „szomorú helyzetéről” tartott előadást, nem felejtve el a gyászos emlékeztető konkordátum felmondásának, de még az iskolák államosításának helytelenítését sem.

Néhány éntudatos munkásútlónak kellett a sáptoló nani szónoknyságnak megmagyarázni hogy éppen azzal biztosítja Népköztársaságunk kormányát a teljes demokratikus vallászsabadság, hogy semmiféle idegen hatalomnak nem tőr beleszólat még valahán tően sem az ország belügyeibe.

— Mi megbecsüljük azokat a lelkészeket — mondotta az egyik munkásútlón — akik a néppel együtt dolgoznak a népért, de nem engedjük meg, hogy egyes

népellenes papok az egyházi munkájukat a nép ellen dolgozzanak.

A vita során szóba került még, mint szegény áldozat a volt csikszentimrei plébános ur, Kovács Balázs is, akit a felháborodott nép hat évvel ezelőtt ebrudalt ki a határból. Szegény, szegény plébános két évtizeden keresztül csak két hatalmas házat szerzett Csikszentimrén és olyan rosszul ment dolga, hogy gazdasszonya számára csak egy villát tudott építeni, Csikszentimrén pedig csak egy bérpalotát izzadtatott össze magának a néppel.

Tanítónők, akiket meg kell tanítani

Az összereoffent reakció körömszakadtáig védte egymást, de még általános felháborodásra azokra a becsületes dolgozókra is rátámadt, akik őszintén kimerték mondani elítélő véleményüket a népellenes papokról, vagy a többi pernahajderről, akik mind a népszírián vastagodtak. A demokráciaellenes táborba állottak még Gondos Anna és Sándor Juci csikszentimrei tanítónők is, akik durva szavakkal támadták rá Bálint Katalin és Egyed Ferencné lövételt beteg földműves asszonyokra, hogy miért mondják el az igazat a harácsoló plébánosról.

Az elkészedett népellenes gyászvitézék végül is nagy nekilbusulásukban kétizben is pástortűz mellett vigadták át italozással és juhsütéssel fűszerezve az éjszakát — sőt még nagy bánatukban néhányuk belebeledurrantott a levegőbe — gondolván, hogy ha már a szegényparasztokat nem szerétezhetik meg, akkor legalább

a levegőbe löjjenek lyukat. Végül is a dolgozók erőlyes felépésére nagy bocsánatkérések közt jobbnak látták mellékösvényeken megszökni a fürdőtelepről, mert meggyőződtek róla, hogy itt bizony már nem terem számukra több babér.

A népellenes elemektől megtisztított fürdőtelepen ettől kezdve háborítatlan nyugalomban élvezték a jó levegőt és a táj szépségeit, sütkéreztek a napon azok a falusi és városi dolgozók, akiknek eddig bizony csak kevés részüük volt az élet napos oldalából, — érezve, hogy népköztársaságunk demokratikus kormányának gondoskodik róluk és lehetővé teszi, hogy az országot újjáépítő dolgozók egészséges környezetben dolgozhatnak felszabadulással töltéssék el nyári szünidejüket.

Orbán Julianna

AZ ELMGEGYETÉSI TANÁCSADÓJA:

A vetőmag csávázása

— a gazdag aratás előfeltétele

Kormányzatunk mezőgazdasági termelési politikája nem csak területileg kívánja fokozni a gabonafélék termesztését, hanem a helyes talajművelés szorgalmazásával és a csávázás kötelező keresztülvitelével megnöviségileg és minőségileg több, illetve jobb termelésre serkenteni a dolgozó földműveseget.

Az elmúlt nyhe tél nagyon kedvezett a buza termésnyiségét és a belőle készült liszt minőségét erősen rontó kőszög (bűdös üszög) fejlődésének és elszaporodásának. Más években az üszögtől fertőzött meggyengült buzátövek kemény telben nagyrészt elpusztulnak, s az elmult tél megkímélte ezeket a pusztulástól. Tavasszal a gazdák az egyenlőten fejlődést a kisebb levelet, szárat, kalászt, sőt gyenge gyökérszövetet mind a fagy rovására irták, holott ez igen sok esetben az üszögfertőzés okozta, ami az évek óta elhanyagolt, vagy sok esetben rosszul keresztülvitt csávázás következménye volt. Ezért látunk a tavasz utóján kékeszöld színű és kalászoslókor a szemek helyén puffancsokat hozó beteg buzát.

A tudományos vizsgálatok megállapították, hogy egy bizonyos százalék üszögspóra is lehet. Ezt helyes csávázással elpusztíthatjuk és az így fertőzött vetőmagot nyugodtan felhasználhatjuk. Azonban a legnagyobb veszedelem az üszögpuffancsok okozta, amelyek tüli vannak az üszög fekete porával — spóráival. — A puffancs helyén nem tud behatolni a részleges oldat, avagy más nedves csávázószert és a csávázópor hatása nem érvényesül. Így a talajba kerülve, ott kicsirázik és

folytatja pusztító munkáját. Ezért a legfontosabb és legelső teendőnk a csávázási eljárásnál a puffancsok eltávolítása a vetésre szánt magból. Ezt legelőkétebben a szivólevélvél működő szelektor elnevezésű vetőmagtisztító gépek végzik el. Ahol ez nincs, ott a puffancsok nagy részét szélrostával is eltávolíthatjuk, de tökéletesebb eljárás ennél a puffancsok eltávolítása mosással. Vizzel telt teknőbe állandó keveréssel vékonyan becsurgatjuk a buzát és a víz felszínén feltűnő puffancsokat levesthabozó kanállal vagy szítával lemerjük. Az eljárás előnye az, hogy nemcsak a puffancsokat távolítjuk el, hanem sok spórát is lemosunk a magról, ami annál eredményesebb, minél gyakrabban cseréljük a vizet.

A vetőmag csávázása különféle vegyszerekkel történik és pedig vagy nedves eljárással — és ezt nevezzük talajdonképpen is vetőmagcsávázásnak, vagy száraz porozással. Minden eljárásnak meg van a maga előnye és a maga hátránya. A nedves csávázás legrégibb formája a rézgálicsal való csávázás. Gazdánk között ez van legjobban elterjedve. 1 százalékos rézgálicoldatban 15 percig kell kezelni a magot és pedig a Linhardt eljárást ajánljuk, amelynél a ritka vázonnal oldott vasszókorszban a csávázó folyadékkal érintkező magot jól felkeverjük, így a puffancsok az oldat felszínén felbukkanás és levesthabozó kanállal eltávolíthatók. A nedves csávázás hátránya, hogy az így fertőtlenített vetőmag is kaphat utófertőzést és pedig ha a szárítás

Az ország dolgozóinak hatalmas tömegeit soha nem tapasztalt lendülettel hajtja előre az országépítés hősi feladata. Mindenki tudja, érzi, hogy munkájával a maga és az utána következő nemzedékek számára biztosítja a napsugaras, boldogabb új életrendjét. Ebben a nagyarányu munkában az élen járnak demokratikus Népköztársaságunk vezetői, akik a marx-lenini gondolatok által megszabott uton haladva minden intézkedésükkel a dolgozó népi tömegek érdekeit szolgálják.

A körülöttünk zajló élet mindennapi eseménye bizonyítja ezt. Hatalmas lépésekkel haladunk előre és amint tegnap még haladós szellemű gondolkozóink csak álmodni mertek, az ma már a szemünk előtt élő valósággá vált. Intézményeink — amelyek még nem is olyan régen — csak egy kiváltágos réteg osztályérdekeit szolgálták, egymásután hódolnak be a népi demokrácia erejének és sorra megnyitják kapuikat a legszélesebb népi tömegek előtt, hogy minden erejükkel a nép szolgálatába álljanak.

Nyilatkozik a tanügyi felügyelő

KOLOZSVAR — Az állami iskolák tanterületi főfelügyelője iródaiban állandóan cseng a telefon. Az egyházi iskolák államosítása, de főleg a most folyamatban lévő tanügyi reform következtében lezajló átszervezés munkája szinte emberfeletti feladatokkal ró a tankerületi főfelügyelőség személyzetére, amelynek tagjai most az érdeklődők valóságos ostromgyűrűjében végzik munkájukat és adják meg a szükséges felvilágosításokat.

Néhány percre kiragadjuk munkájából Hunyadi Mátyás tankerületi felügyelőt.

— A tanügyi reform és az új iskolák mennyivel könnyítik meg a nép széles rétegei, a dolgozók számára az iskolázási lehetőségeket? — kérjük.

— Ugy a tanügyi reform mint az új iskolák, szoros összeköttetésben állnak az oszlatybarccal, amely a haladásért folyik falvainkban és városainkban. Ennek a tanügyi reformnak és az új

iskoláknak a jellegre erőteljesen rávilágít a felvételi vizsgáknál az iskolaigazgatók számára előírt eljárás — feleli kérdésünkre Hunyadi Mátyás tankerületi felügyelő.

A nép gyermekelőnyben

— A felvételi vizsgáknál ugyanis — folytatja tovább tájékoztatóját — az iskolák igazgatóinak három kimutatást kell készíteni a felvételre jelentkezőkről. Az első kimutatásba kerülnek azok a tanulók, akik kollektívszerződéses munkásszülők és szegényparaszt szülők gyermekei. A rendezés a szegényparaszt szülők alatt azokat érti, akiknek két hektárnál nagyobb földjük nincsen és akik kizárólagosan ennek a földnek a jövedelméből élnek. A második kimutatásba kerülnek a szakszervezetekbe tömörült köz- és magánalkalmazottak gyermekei közül azok, akik szüleik havi fizetése nem haladja meg az ötezer lejt. A harmadik kimutatásba kerülnek azoknak a szülőknek a gyermekei akik a két kimutatáson kívül esnek.

— És ezek a kimutatások milyen célt szolgálnak? — folytatjuk az érdeklődést.

— Azonnal ráteker erre is — halljuk a választ. — A liceumokban és szakiskolákba a felvételi vizsgán kapott középeredmény alapján az első kimutatásból 17-et, a másodikból 8-ot és a harmadikból 25 tanulót kell felvenni. Azok azonban, akik így kimaradnának az első kimutatásból, a rendelet szerint belkerülnek a harmadik kimutatásba és az eredményjegyeik szerint elsőbbségen részesülnek.

— Ez a gyakorlatban azt jelenti — folytatja Hunyadi felügyelő —, hogy ha a harmadik kategóriájú tanulónak és az első kategóriájú tanulónak egyenlő eredményjegyei vannak, akkor az első kategóriájú kerül be.

Munkás és paraszt származásu tanítókat

— Még jobban kidomborodik ennek az intézkedésnek a jellege a pedagógiai iskoláknál, ahol az első kimutatásból 25, a másodikból 13 és a harmadikból 12 tanuló a megállapított szám. Ez azt jelenti, hogy a tanügyi reform mindent elkövet, hogy az iskolákban a dolgozók fiaiból és lányaiából kikerüljenek tanítókat.

— A tanulók megállapításánál is hasonló irányelvek érvényesülnek? — folytatjuk az érdeklődést.

— Minden bizommal — feleli Hunyadi felügyelő, majd hozzáfűzi — erre vonatkozólag még nem kaptunk meg a rendelkezéseket és így pontos adatokat nem közölhetek. De az bizonyos, hogy ezen a téren is legmesszebbmenő intézkedések könynyítik meg a dolgozó tömegek, különösen a munkás és a szegényparaszt szülők gyermekeinek az iskolázatását.

Ezzel tehát már nem a kiváltágosok előzara a tudomány csarnokaihoz való bejutás, hanem ezt a széles népi rétegek, a munkás és szegényparaszt szülők (joheltek) gyermekei számára is biztosított. Népköztársaságunk — így van ez jól.

